

ZARZĄDZENIE NR 10/2011
DYREKTORA SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 20
im. HARCERZY BUCHALIKÓW w RYBNIKU
z dnia 31.08.2011 r.

w sprawie: wprowadzenia Systemu Bezpieczeństwa w Szkole Podstawowej nr 20 im. Harcerzy Buchalików w Rybniku

Działając na podstawie:

Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz

Statutu Szkoły Podstawowej nr 20 im. Harcerzy Buchalików w Rybniku

zarządzam, co następuje

§ 1

Wprowadza się w Szkole Podstawowej nr 20 im. Harcerzy Buchalików w Rybniku Szkolny System Bezpieczeństwa stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rybnik, dnia 31.08.2011 r.

.....
(podpis dyrektora)

System Bezpieczeństwa

Szkoły Podstawowej nr 20 im. Harcerzy Buchalików w Rybniku

Rozdział I

Rozwiązania organizacyjne

Przystępując do tworzenia systemu bezpieczeństwa w naszej placówce dokonaliśmy diagnozy pojawiających się problemów. Do tego celu zostały wykorzystane informacje pochodzące z obserwacji prowadzonych przez nauczycieli i pracowników szkoły oraz analizy dokumentacji. Analizując dotychczasowe zjawiska dotyczące problematyki bezpieczeństwa uczniów wyodrębniliśmy te, które powtarzają się najczęściej. Zaliczyliśmy do nich:

- Niekontrolowane przedostawanie się osób niepożądanych oraz rodziców/opiekunów do budynku szkoły i poruszanie się po nim.
- Wagarowanie.
- Używanie na lekcjach telefonów komórkowych.
- Zachowania agresywne.
- Niszczenie mienia szkoły.

Wydzielenie strefy ogólnodostępnej dla rodziców/ opiekunów.

1. Analiza problemu.

Istnieje w szkole niekontrolowane przedostawanie się osób niepożądanych oraz rodziców/opiekunów do budynku szkoły. Rodzice/opiekunowie przychodzą do konkretnych uczniów i nauczycieli, sami poruszają się po budynku szkoły. Rodzice/opiekunowie uczniów klas młodszych przyprowadzają dzieci i wchodzi z nimi do szatni i klas. Szkołę często odwiedzają akwizytorzy z np. wydawnictw, kin, teatrów oraz pracownicy poczty.

2. Zadania do realizacji w celu zminimalizowania tego problemu.

Obszar	Działania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Rozwiązania organizacyjne	- drzwi z dzwonkiem	- woźna	- cały rok
	- obserwacja osób wchodzących do szkoły przy wejściu,	- woźna	- cały rok
	- rejestracja na monitoringu	- dyrektor	- cały rok
	- wpis do „zeszytu wejść i wyjść”	- woźna	- cały rok
	- emblematy „gość” dla osób udających się poza strefę ogólnodostępną	- wicedyrektor, - woźna	- sierpień
	- wydzielenie strefy ogólnodostępnej dla rodziców/opiekunów dzieci i strefy nie przeznaczonej dla osób postronnych (emblemat „gość”)	- dyrektor/ koordynator ds. bezpieczeństwa	- sierpień
	- powiadomienie rodziców/opiekunów o warunkach wejścia i poruszania się w obiekcie (zebranie organizacyjne dla rodziców/opiekunów klas pierwszych, dla rodziców/opiekunów klas II-VI na zebraniu ogólnym we wrześniu)	- dyrektor	- sierpień, wrzesień
Zabezpieczenia techniczne	- dzwonek	- woźna	- cały rok
	- „zeszyt wejść i wyjść”	- woźna	- cały rok
	- emblematy gość	- woźna	- cały rok
	- sznur odgradzający strefę ogólnodostępną od strefy zamkniętej	- dyrektor	- sierpień

Powyższe rozwiązania organizacyjne obowiązują w trakcie trwania zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Wagary

1. Analiza zjawiska.

Problem sporadycznych wagarów dotyczył w bieżącym roku szkolnym grupy kilku uczniów.

Sporadyczne wagary dotyczą uczniów wychowujących się w środowiskach niewydolnych wychowawczo (niektórzy z nich są objęci nadzorem kuratora sądowego). Sporadyczne opuszczanie wiąże się najczęściej z nie przygotowaniem do lekcji i chęcią uniknięcia ocen niedostatecznych.

2. Działania do realizacji zmierzające do ograniczenia tego problemu.

Obszar	Działania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Działania profilaktyczno – wychowawcze	- Informowanie uczniów i rodziców o konsekwencjach wagarowania, ze zwróceniem uwagi na konsekwencje prawne i administracyjne.	- wychowawcy - wicedyrektor - pedagog	- wrzesień
	- Bieżąca kontrola frekwencji.	- wychowawcy	- cały rok
	- Natychmiastowe powiadamianie rodziców o wagarach dziecka.	- pedagog	- cały rok
	- Objęcie indywidualną opieką uczniów wagarujących z włączeniem do pracy rodziców.	- wychowawcy	-cały rok
	- Angażowanie tych uczniów w życie szkoły na miarę ich możliwości.	- pedagog - wicedyrektor	- cały rok
	- Stała współpraca z policją, sądem rodzinnym, pracownikami socjalnymi, poradnią psychologiczno – pedagogiczną.	- pedagog	- cały rok
- Doraźne kontrole pedagoga szkolnego w domu ucznia.	- pedagog	- cały rok	
Rozwiązania organizacyjne	- Pełnienie dyżurów nauczycieli ze zwróceniem uwagi na uczniów pojedynczo opuszczających teren szkoły.	- nauczyciele dyżurujący, wychowawcy	- cały rok
Zabezpieczenia techniczne	Brak	----	---

Używanie na lekcjach telefonów komórkowych.

1. Analiza problemu.

Zdarzają się nadal sytuacje używania przez uczniów telefonów komórkowych na lekcjach. Są one wykorzystywane nie tylko do odbierania wiadomości i rozmów, ale czasami służą do robienia nimi zdjęć. Problem jest regulowany zarządzeniem dyrektora szkoły nr 6/09/10 z 10.03.2010 r.

1. Zadania do realizacji w celu zminimalizowania tego zjawiska.

Obszar	Działania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Działania profilaktyczno – wychowawcze	<ul style="list-style-type: none">- Informowanie uczniów o zakazie używania telefonów na lekcjach, jak również o konsekwencjach nie stosowania się do tego zakazu (zarządzenie dyrektora szkoły nr 6/09/10 z 10.03.2010 r.)- Informowanie rodziców o szkolnej procedurze postępowania w sytuacji używania przez ich dzieci telefonów.- Przy pierwszym złamaniu zakazu przez ucznia, nauczyciel wpisuje mu uwagę do zeszytu korespondencji, odbiera telefon i zwraca po zakończeniu lekcji.- Przy powtórny złamaniu zakazu przez ucznia, nauczyciel również wpisuje uczniowi uwagę do zeszytu korespondencji, odbiera telefon i składa go w depozycie w sekretariacie szkoły. Telefon musi odebrać rodzic/opiekun ucznia.	<ul style="list-style-type: none">- wychowawca klasy- wychowawca klasy- nauczyciele- nauczyciele	<ul style="list-style-type: none">- wrzesień- pierwsze zebranie z rodzicami- cały rok- cały rok
Rozwiązania organizacyjne	<ul style="list-style-type: none">- Odbiór uczniowi telefonu i umieszczenie go w depozycie szkoły mieszczącym się w sekretariacie.	<ul style="list-style-type: none">- nauczyciel przedmiotowy	<ul style="list-style-type: none">- cały rok
Zabezpieczenia techniczne	<ul style="list-style-type: none">- Szafka w sekretariacie szkoły.- rejestr uczniów, którym odebrano telefon	<ul style="list-style-type: none">Sekretarka	<ul style="list-style-type: none">cały rok

Zachowania agresywne, stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej.

1. Analiza zjawiska.

Do używania przemocy fizycznej między uczniami dochodzi zwykle na przerwach. Czasami ma to charakter otwartej konfrontacji z użyciem siły, a zdarza się również popychanie innych, podstawianie nóg, szarpanie.

Znacznie częściej obserwowanym zjawiskiem jest stosowanie przemocy psychicznej wobec innych. Zgłaszane i obserwowane sytuacje dotyczą wyśmiewania się, poniżania, wykorzystywania do realizacji swoich celów, izolowania, wyłudzenia pieniędzy oraz szantażowania. Tego rodzaju zachowania mają miejsce zwykle w obrębie zespołów klasowych.

2. Działania do realizacji w celu zminimalizowania tego zjawiska.

Obszar	Działania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Działania profilaktyczno – wychowawcze	- Informowanie uczniów i rodziców o konsekwencjach stosowania agresji, zapoznanie z procedurą reagowania i odpowiedzialnością karną.	- wychowawcy	- wrzesień
	- Prowadzenie edukacji uczniów w zakresie praw człowieka, sposobów komunikacji, asertywności, sposobów obrony przed przemocą, i uwrażliwianie na reagowanie w sytuacjach bycia ofiarą lub świadkiem aktów przemocy.	- wychowawcy, - pedagog - nauczyciele	wg planu pracy
	- Prowadzenie pracy indywidualnej i grupowych zajęć z elementami dla uczniów nie radzących sobie z własną złością, jak i dla uczniów nieśmiałych, wycofanych, z niskim poczuciem własnej wartości, będących często ofiarami przemocy.	- pedagog	cały rok
	- Rozwijanie w uczniach empatii, uwrażliwianie na uczucia i potrzeby innych ludzi. Tworzenie atmosfery bezpieczeństwa. - Rozmowa z ofiarą i sprawcą przemocy	- nauczyciele i inni pracownicy szkoły - pedagog	cały rok

Rozwiązania organizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - Dyżury nauczycieli na przerwach i natychmiastowa reakcja na wszelkie przejawy zachowań agresywnych (reagowanie zgodnie z procedurą). - Zgłaszanie na policję drastycznych zdarzeń. - Spotkania z policjantem d/s nieletnich, organizowane dla uczniów klas VI i dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele dyżurujący - dyrektor, - pedagog - pedagog 	<ul style="list-style-type: none"> - cały rok - wg potrzeb - październik
Zabezpieczenia techniczne	Brak	---	---

Niszczenie mienia szkoły

1. Analiza problemu.

Niszczenie mienia szkolnego nie ma wymiaru nagminnego i świadomego działania mającego na celu dewastację, ale zdarza się jako efekt uboczny różnych zachowań uczniów.

Problemem jest niszczenie w niektórych salach stolików, poprzez pisanie lub wycinanie na nich napisów, niszczenie sprzętu sportowego, niszczenie sprzętu i ścian w toaletach oraz książek wypożyczonych z szkolnej biblioteki.

2. Zadania do realizacji w celu zminimalizowania tego zjawiska.

Obszar	Działania	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Działania profilaktyczno – wychowawcze	- Zapoznanie uczniów z konsekwencjami świadomego niszczenia mienia szkolnego: otrzymanie nagany dyrektora, naprawa zniszczonego sprzętu, wykonanie pracy na rzecz szkoły. W sytuacji powtarzających się takich zachowań, zgłoszenie na policję.	- wychowawcy klas	- wrzesień
Rozwiązania organizacyjne	- Sprawdzanie przez nauczyciela rozpoczynającego i kończącego lekcję stanu stolików i krzeseł w klasie. Zgłaszanie śladów zniszczenia dyrektorowi szkoły. - Zamykanie klas po wyjściu uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele przedmiotowi - nauczyciele przedmiotowi - nauczyciele przedmiotowi 	<ul style="list-style-type: none"> - cały rok - cały rok - cały rok

Zabezpieczenia techniczne	- Wymiana stolików i krzeseł (zgodnie z potrzebami).	- dyrektor	- wg potrzeb
----------------------------------	--	------------	--------------

Rozdział II

Zabezpieczenia i rozwiązania techniczne

Niezwykle istotną rzeczą decydującą o bezpieczeństwie obiektu jest jego poziom zabezpieczenia technicznego. Decyduje o tym szereg urządzeń mechanicznych jak zamki, ogrodzenie oraz elektronicznych w postaci monitoringu wizyjnego czy systemu alarmowego. Wszystkie te urządzenia tworzą swojego rodzaju szczelną barierę ochronną uniemożliwiającą przedostanie się potencjalnego sprawcy do wnętrza obiektu.

Odpowiedni stan techniczny terenu wokół szkoły (stan techniczny ogrodzenia, oświetlenia obiektów i terenu szkoły i jego funkcjonalność)

Teren szkoły jest usytuowany w taki sposób, że od trzech stron otoczony jest prywatnymi działkami, zaś czwartą stroną przylega do ulicy Ziołowej. Teren jest z wszystkich stron ogrodzony siatką. Dwie bramy prowadzące na teren szkoły są zamykane kłódkami, zaś furtki przed wejściem głównym posiadają solidne zamki, które umożliwiają zamykanie ich w godzinach wieczornych oraz w dni wolne od zajęć.

Od strony ulicy teren szkolny jest oświetlony lampami ulicznymi zaś plac szkolny oraz teren od strony boiska jest oświetlony lampami z czujnikiem zmierzchu. Lampy są zabezpieczone przed stłuczeniem oraz zamontowane na odpowiedniej wysokości uniemożliwiającej dostanie się do nich z ziemi.

Odpowiedni stan techniczny pomieszczeń szkolnych (zabezpieczenia mechaniczne, budowlane i techniczne)

Konstrukcja obiektu ze względu na kształt składających się nań segmentów uniemożliwia swobodne dostanie się do wyższych kondygnacji czy na dach budynku. Okna w piwnicach i na parterze budynku są wykonane z tworzywa sztucznego oraz posiadają podwójne wkłady szybowe. Drzwi wejściowe (główne i ewakuacyjne) są wykonane z aluminium, zabezpieczone w dwa zamki o różnego typu mechanizmach wewnętrznych rozmieszczone symetrycznie na całej wysokości skrzydła. Drzwi posiadają również solidne zawiasy, tak skonstruowane, że uniemożliwiają zdjęcie z nich drzwi przez uniesienie ich ku górze. Drzwi od strony kotłowni oraz kuchni są wykonane ze stali i zamontowane zgodnie z regułą jednakowej wytrzymałości poszczególnych części urządzenia zabezpieczającego. Właz dachowy również jest solidnie zabezpieczony od wewnątrz, by uniemożliwić niekontrolowane przedostanie się osób do środka.

Kolejny pierścień ochronny stworzony jest wewnątrz budynku, poprzez zamykanie wszystkich pomieszczeń, by potencjalny włamywacz miał jak najwięcej barier do pokonania od ścian zewnętrznych do mienia, którym może się zainteresować. Pomieszczenia typu: pracownia komputerowa, sekretariat, gabinet dyrektora, pokój nauczycielski zabezpieczone są dodatkowo drzwiami antywłamaniowymi czy solidnymi kratami.

Funkcjonowanie sygnalizacji włamania i napadu

Szkoła posiada profesjonalny system alarmowy, w którym do rozpoznania zagrożenia zastosowano czujniki ruchu. Jako sygnalizatora zastosowano głośną syrenę oraz migającą lampę. Sygnał alarmowy jest równocześnie przekazywany do profesjonalnej firmy ochroniarskiej, która czuwa nad

bezpieczeństwem systemu i odpowiada za prawidłowe funkcjonowanie wszystkich urządzeń. Umowa podpisana z tą firmą reguluje wszystkie najistotniejsze elementy dotyczące weryfikacji sygnału alarmowego, przyjazdu na miejsce grupy interwencyjnej oraz procedury otwarcia budynku w godzinach nocnych.

System monitoringu wizyjnego

Celem zastosowania monitoringu wizyjnego w szkole jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, a także pracownikom i wszystkim pozostałym osobom przebywającym na terenie placówki.

Jednym z podstawowych założeń monitoringu jest kontrola osób wchodzących na teren szkoły i dlatego objęte nim są wszystkie możliwe wejścia na teren budynku, aby możliwa była identyfikacja tych osób. Innymi miejscami, w których zainstalowano kamery to korytarze, gdzie mamy spore zagęszczenie uczniów, wzrasta agresja i przejawiają się niewłaściwe zachowania uczniów.

Jeszcze innym miejscem zastosowania monitoringu są tereny wokół szkoły, tj. plac zabaw, boiska, parking i plac od strony kotłowni oraz inne miejsca szczególnie uczęszczane przez młodych ludzi.

Obraz z kamer jest obrazem kolorowym, co ma dodatkowe zalety związane z identyfikacją osób.

Obraz z kamer jest na bieżąco rejestrowany więc jest możliwość na zarejestrowanym materiale dokonać identyfikacji osoby lub czynu z kilkudniowym poślizgiem.

Sama świadomość bycia obserwowanym wymusza bardziej kulturalne i przemyślane zachowania.

ZAGROŻENIA WEWNĄTRZ BUDYNKU SZKOŁY MOŻLIWE DO WYKRYCIA PRZEZ MONITORING WIZYJNY

Kradzieże

Dewastacja mienia szkoły

- niszczenie sprzętu szkolnego
- pisanie po ścianach
- dewastacje w toaletach
- niszczenie wystroju szkoły
- śmiecenie

Zastraszanie

- zastraszanie młodszych uczniów
- wymuszenia

Przejawy agresji fizycznej wśród uczniów

- poszturchywanie
- popychanie z zamiarem zrobienia krzywdy
- uderzanie przedmiotami
- plucie
- bójki
- pobicia

Wejście na teren szkoły osób niepowołanych z zewnątrz

- dilerzy narkotykowi
- złodzieje
- inne osoby stanowiące zagrożenie dla uczniów

Zagrożenia związane z używkami

- palenie papierosów
- handel narkotykami
- spożywanie alkoholu (dyskoteki szkolne)

Rozdział III

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych

A. Sytuacje kryzysowe wymagające powiadomienia policji oraz rodziców (zgodnie z ustawą z dn. 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, tekst jednolity Dz.U., 2002, nr 11, poz. 109)

Są to sytuacje, gdy uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, doprowadza małoletniego poniżej 15 lat do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej, systematycznie uchyla się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, uprawia włóczęgostwo, uczestniczy w działalności grup przestępczych, wywiera wpływ na świadka w celu skłonienia do cofnięcia skarg lub wpłynięcia na złożone zeznania, podrabia dokumenty, dokonuje kradzieży lub kradzieży z włamaniem, rozboju, przywłaszczenia, oszustwa.

Wezwanie policji

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w niniejszych procedurach albo gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły. To zastrzeżenie nie dotyczy sytuacji nagłych.

- Procedury postępowania nauczycieli w wypadku uzyskania informacji o spożywaniu przez uczniów środków psychoaktywnych, alkoholu, dopalaczy itp., paleniu papierosów, uprawianiu nierządu, bądź przejawiania innych zachowań świadczących o demoralizacji (na terenie szkoły i poza nią).
 1. Nauczyciel przekazuje informację wychowawcy klasy.
 2. Wychowawca o zaistniałym fakcie informuje pedagoga a pedagog dyrektora szkoły.
 3. Wychowawca, a w razie nieobecności wychowawcy pedagog lub dyrektor, niezwłocznie wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskane informacje, a fakt rozmowy z podpisem rodziców (prawnych opiekunów) odnotowuje w dzienniku lekcyjnym.
 4. Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
 5. Jeżeli interwencje podejmuje pedagog, wychowawca jest zobowiązany do zapoznania się z podjętymi przez pedagoga działaniami i ścisłą współpracą w dalszym postępowaniu.
 6. Jeżeli mimo działań podjętych przez wychowawcę napływają informacje, że sytuacja się powtarza, pedagog, a w następnej kolejności dyrektor, przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami.
 7. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę do spraw nieletnich).
 8. Podobnie, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

- W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:
 1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga.
 2. Nauczyciel lub pedagog odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego (np. odprowadza go do gabinetu higienistki szkolnej lub pozostawia w gabinecie pedagoga pod opieką nauczyciela) - stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
 3. Nauczyciel lub pedagog wzywa pomoc medyczną, Policję w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy.
 4. Pedagog zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły. Przekazuje ucznia rodzicom, sporządza o zaistniałej sytuacji notatkę, którą podpisują opiekunowie.
 5. Dyrektor szkoły zawiadamia policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły, a uczeń jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgerszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

- W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:
 1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
 2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, ten zaś niezwłocznie wzywa policję.
 3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

- W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:
 1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog/psycholog, dyrektor, dowolny inny pracownik szkoły) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
 2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
 3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
 4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:
 posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
 wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
 udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
 wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny. (art. 4 Upn).

- W przypadku stwierdzenia bądź domniemania popełnienia przez ucznia bądź inną osobę na terenie szkoły czynu zabronionego, postępowanie jest następujące:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy.
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
7. Zobowiązuje się wszystkich pracowników szkoły do udzielenia wszelkiej koniecznej pomocy nauczycielowi, wykonującemu powyższe czynności.

- Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

1. Udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza oraz pielęgniarki szkolnej w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

- Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi /psychologowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy.
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

- Zagrożenie bombowe:

Przypadek 1 - Informacja o podłożeniu bomby

Zachowaj spokój!

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna:

- słuchaj uważnie,
- zapamiętaj jak najwięcej,
- jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę – jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,
- zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,
- nigdy nie odkładaj pierwszą słuchawki
- jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.

2. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał - przekażesz ją Policji.

3. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń, by wezwać policję

4. Powiadom dyrektora szkoły.

5. Dyrektor o zaistniałym fakcie informuje właściwy Wydział Oświaty UM oraz Kuratorium Oświaty.

6. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!

7. Dyrektor szkoły zarządza przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją UWAGA!

Poinstruuuj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

8. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.

9. Pracownik ds. technicznych ma za zadanie wyłączenie dopływu prądu.

10. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.

11. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym,

12. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu.

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 2 - Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

Zachowaj spokój!

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.

UWAGA!

Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń, by wezwać policję.

3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.

4. Powiadom o zagrożeniu dyrektora szkoły, który informuje personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!

5. Dyrektor szkoły zarządza przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.

7. Pracownik ds. technicznych ma za zadanie wyłączenie dopływu gazu i prądu.

8. Otwórz okna i drzwi.

9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.

10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 3 - Po wybuchu bomby:

Zachowaj spokój!

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.

2. Zadzwoń, by wezwać policję, karetkę pogotowia ratunkowego, straż pożarną.

3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.

4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.

5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

B. Sytuacje kryzysowe możliwe do rozwiązania w warunkach wewnątrzszkolnych

Są to następujące zachowania: niszczenie mienia niskiej wartości, incydentalne wagary, notoryczne spóźnianie się do szkoły, uciążliwe przeszkadzanie na lekcji, używanie wulgaryzmów, przepychanie, plucie, drobne, incydentalne fałszerstwa.

• Ogólne procedury

1. Nauczyciel, który uzyskał informacje o jednym z wyżej wymienionych zachowań ucznia reaguje na nie niezwłocznie poprzez:

- Udokumentowanie zdarzenia, sporządzając dokładną notatkę w zeszycie uwag klasowych
- Przekazuje informacje wychowawcy klasy, do której uczęszcza uczeń

2. Wychowawca, który uzyskał informacje o jednym z wyżej wymienionych zachowań:

- informuje o fakcie dyrektora i pedagoga/psychologa szkolnego
- wzywa do szkoły rodziców ucznia (prawnych opiekunów) i przekazuje im informacje dotyczącą negatywnego zachowania ucznia
- w obecności rodziców (prawnych opiekunów) udziela uczniowi nagany, zobowiązuje do zaniechania negatywnego postępowania
- rodzice (prawni opiekunowie) zostają zobowiązani do szczególnego nadzoru nad dzieckiem oraz do stałych kontaktów z wychowawcą klasy, fakt rozmowy zostaje odnotowany w dokumentacji pracy wychowawcy

3. Dyrektor szkoły – w przypadku dalszego negatywnego zachowania ucznia oraz po wyczerpaniu wyżej wymienionych procedur:

- wzywa rodziców do szkoły
- udziela w ich obecności nagany
- zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, a rodziców do bezwzględnego nadzoru nad dzieckiem i stałego (minimum co miesięcznego) kontaktu z wychowawcą lub pedagogiem/psychologiem szkolnym

4. Pedagog/psycholog szkolny – w przypadku, kiedy uczeń nadal przejawia jedno z wyżej wymienionych zachowań świadczących o jego demoralizacji, a rodzice (prawni opiekunowie) odmawiają współpracy z kadrą pedagogiczną lub nie reagują na wezwania do wstawiennictwa w szkole lub nie radzą sobie z zaistniałym problemem i jednocześnie wyrażają zgodę na udzielenie im pomocy:

- sporządza pisemną informację do sądu rodzinnego lub do policji (specjalisty od spraw nieletnich)
- kieruje wnioskiem o wsparcie działań wychowawczych wobec ucznia do sądu rodzinnego, opisując wszystkie zastosowane przez szkołę środki zaradcze.

5. Sugerowane elementy interwencji:

- wobec ucznia – zawarcie z nim kontraktu, który zawiera:
 - nazwanie problemu
 - zobowiązanie ucznia do zaprzestania (powstrzymywania się)
 - listę czasowo odebranych przywilejów (do wiadomości rodziców)
 - ustalone zasady zachowania w szkole i w domu
 - zgodę na poniesienie konsekwencji w przypadku zerwania warunków umowy
 - zasad odzyskiwania przywilejów.
- wobec rodzica – zawarcie kontraktu, w którym przedstawia się:
 - problem
 - zobowiązanie rodzica do nadzoru nad dzieckiem w wypełnieniu zobowiązań,
 - przestrzegania umów z dzieckiem,

- zasady kontaktowania się z wychowawcą, pedagogiem/psychologiem
- monitorowanie wyników interwencji:
 - Obserwacja ucznia w szkole (nauczyciele) i w domu (rodzice)
 - Wymiana informacji pomiędzy nauczycielem i rodzicami
 - Nagradzanie korzystnych zmian w zachowaniu (odzyskiwanie przywilejów)
 - Rozmowy informacyjne z uczniem

- Umawianie się na bójkę:

Nauczyciel, który posiada informację o planowanej bójce, powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły. Dyrektor informuje policję, która podejmuje odpowiednie działania. Należy dokonać szczegółowych ustaleń i przeprowadzić rozmowy z potencjalnymi uczestnikami.

- Procedura postępowania w przypadku wysokiej absencji:

1. Uczeń jest zobowiązany dostarczyć wychowawcy usprawiedliwienie w formie pisemnej wraz z podaniem przyczyny nieobecności niezwłocznie od jej ustania.
2. W przypadku nieusprawiedliwionych godzin wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i wyjaśnia przyczyny nieobecności w szkole.
3. Wychowawca klasy (telefonicznie lub osobiście) informuje rodziców o nieobecnościach. Rozmowę odnotowuje w dzienniku lekcyjnym w rubryce „Kontakty z rodzicami” lub w zeszytce wychowawcy klasowego.
4. W przypadku powtarzających się nieobecności wychowawca informuje o tym pedagoga/psychologa szkolnego. Wspólnie przeprowadzają rozmowę z rodzicami i uczniem w celu wyjaśnienia przyczyn nieobecności. Rozmowa zostaje odnotowana w dokumentacji pedagoga/psychologa szkolnego.
5. Jeżeli wagary nadal się powtarzają wychowawca wysyła do rodziców upomnienie w sprawie nierealizowania obowiązku szkolnego (kopia zawiadomienia pozostaje w dokumentacji szkoły).
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję o nierealizowaniu obowiązku szkolnego. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

C. Inne sytuacje kryzysowe

- Atak padaczki:

1. Zachowaj spokój – napad mija po 2-3 minutach.
2. Zapewnij uczniowi bezpieczne miejsce i spokój – gdy jest niespokojny, pobudzony próbuj łagodnie go uspakajać.
3. Bądź przy nim w czasie napadu, pilnując aby nie doznał obrażeń – gdy chory upadnie delikatnie podtrzymuj mu głowę, aby w czasie drgawek nie doszło do jej mechanicznych urazów.
4. Ułóż go na boku w tzw. pozycji bezpiecznej – unikniesz zakrztuszenia lub zadławienia się chorego. Ślina i piana na ustach jest normalnym objawem napadu, powinna mieć drogę odpływu.
5. Poluzuj mu kołnierzyk koszuli, rozepnij guzik pod szyją.
6. Nie przyciskaj go mocno do podłoża.
7. Nie wciskaj mu nic twardego między zęby.
8. Absolutnie nie podawaj uczniowi nic do picia czy jedzenia. Nie podawaj też żadnych leków na własną rękę.
9. Powiadom pogotowie ratunkowe, gdy napad się przedłuży i trwa więcej niż 5-10 minut.
10. Zdarza się, że kilkanaście minut po ataku chory jest lekko zamroczony. Zostań z nim tak długo, aż zacznie się składnie wypowiadać.

- Zły stan zdrowia ucznia:

W przypadku przewlekłej choroby ucznia np. astma, padaczka, cukrzyca, wada serca, wychowawca ma obowiązek wiedzieć o tym fakcie i powiadomić pielęgniarkę szkolną.

Niedyspozycja ucznia – niedomaganie, złe samopoczucie spowodowane stanem chorobowym np. ból głowy, brzucha, osłabienie i inne.

W razie nagłej niedyspozycji ucznia może być on zwolniony z lekcji na wniosek pielęgniarki szkolnej lub nauczyciela i przekazany pod opiekę rodzica.

1. W przypadku zgłoszenia przez ucznia niedyspozycji, nauczyciel przekazuje dziecko wychowawcy, przedstawiając rodzaj zgłoszonej niedyspozycji. Gdy wychowawcy w tym dniu nie ma opiekę nad uczniem sprawuje nauczyciel, który w danym czasie ma lekcje z uczniem.
2. Wychowawca lub nauczyciel natychmiast informują pielęgniarkę szkolną o niedyspozycji, która ustala godzinę odbioru ucznia ze szkoły, ewentualnie potrzebę wezwania pogotowia. Pod nieobecność pielęgniarki powyższe czynności wykonuje wychowawca lub nauczyciel w porozumieniu z dyrekcją szkoły.
3. Podczas oczekiwania na rodzica lub lekarza dziecko przez cały czas przebywa pod opieką pielęgniarki szkolnej lub nauczyciela.
4. Nie wolno ucznia odsyłać samego do pielęgniarki szkolnej.
5. Nie wolno podawać środków farmakologicznych.
6. W przypadku, gdy nie można skontaktować się z rodzicem lub prawnym opiekunem ucznia nauczyciel/pielęgniarka szkolna wzywa pogotowie.
7. Nie można ucznia, który zgłosił niedyspozycję wypuścić samego ze szkoły, nawet, gdy skończył lekcje.

D. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia

1. Wypadkiem ucznia jest każdy wypadek, który zdarzył się w czasie przebywania ucznia pod opieką szkoły.
2. Każdy uczeń szkoły, który uległ wypadkowi lub był jego świadkiem ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu nauczyciela lub innego pracownika szkoły.
3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który był świadkiem, powziął wiadomość o wypadku ucznia, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę. W miarę potrzeby sam udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy lub zapewnia pomoc osoby wyznaczonej do udzielania takiej pomocy w szkole /wykaz tych osób znajduje się w apteczce/, albo zapewnia fachową pomoc medyczną - pielęgniarki szkolnej lub pogotowia ratunkowego. Podejmuje również działania mające na celu zabezpieczenie miejsca wypadku.
 - 3.1 Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia, niezwłocznie zawiadamia o tym zdarzeniu dyrektora szkoły. Następnie sporządza dokument „Zgłoszenie wypadku ucznia” znajdujący się w sekretariacie szkoły /wzór - załącznik nr 1/.
 - 3.2 Sekretariat szkoły powiadamia o wypadku przewodniczącego zespołu powypadkowego i służbę bhp.
4. Dyrektor szkoły (lub osoba przez niego upoważniona) niezwłocznie zawiadamia rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego ucznia w przypadku wystąpienia wypadku lekkiego. Zawiadomienie rodzica (opiekuna prawnego) może mieć formę

telefoniczną lub pisemną; może być dokonane przez osobę upoważnioną przez dyrektora szkoły: wychowawcę ucznia, nauczyciela, sekretariat, pielęgniarkę.

5. O każdym śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym wypadku dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego, kuratorium oświaty, organ prowadzący szkołę i prokuratora. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia niezwłocznie inspektora sanitarnego.
6. O każdym wypadku ucznia zawiadamia się organ prowadzący szkołę i Radę Pedagogiczną w formie informacji zbiorczej przekazywanej co najmniej 2 razy w ciągu roku szkolnego. Informację przygotowuje wicedyrektor szkoły na podstawie dokumentacji z wypadków uczniów.
7. Wszystkie wypadki uczniów są dokumentowane przez sporządzenie protokołu, ustalenia przyczyn i okoliczności wypadku ucznia. Protokół sporządza zespół powypadkowy powołany przez dyrektora szkoły po przeprowadzeniu postępowania powypadkowego. W jego skład wchodzi pracownik służby bhp i społeczny inspektor pracy. Jeżeli w pracy zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp lub społeczny inspektor pracy, dyrektor szkoły może powołać w ich miejsce innego pracownika szkoły przeszkolonego w zakresie bhp. W zespole mogą uczestniczyć przedstawiciele Rady Rodziców, organu prowadzącego szkołę i kuratorium oświaty na wniosek tych organów.
 - 7.1 Przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp. Jeżeli w pracy zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp przewodniczącego wyznacza dyrektor szkoły. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu może złożyć zdanie odrębne, które zostaje odnotowane w protokole. Protokół podlega zatwierdzeniu przez dyrektora szkoły.
 - 7.2 Protokół jest przechowywany w dokumentacji szkoły, a jego kopia jest przekazywana rodzicom (prawnym opiekunom) poszkodowanego. Kopie protokołu mogą być przekazane kuratorowi oświaty i organowi prowadzącemu szkołę na ich wniosek.
 - 7.3 Jedno z rodziców (prawny opiekun) potwierdza fakt zapoznania się z protokołem i potwierdza jego otrzymanie, może zgłosić uwagi i zastrzeżenia do protokołu w formie pisemnej.
8. Pracownik służby bhp lub osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły prowadzi ewidencję wypadków uczniów w szkole w czasie całego roku szkolnego w formie rejestru wypadków uczniów. Rejestr wypadków służy do celów statystycznych i informacyjnych przy sporządzaniu raportu o stanie bezpieczeństwa w szkole.
9. Nadzór nad przestrzeganiem powyższych zasad powierzam Wicedyrektorowi Szkoły.

WAŻNE TELEFONY

- **112 – Centrum Powiadamiania Ratunkowego**
- **999, 32 42 23 666 - Pogotowie ratunkowe**
- **998, 32 43 95 800 - Straż pożarna**
- **997, 32 42 95 200 – Komenda Miejska Policji**
- **994, 32 42 49 230, 32 42 49 624 - Pogotowie wodno - kanalizacyjne**
- **991, 32 30 32 139 - Pogotowie energetyczne**
- **32 42 60 033 – Centrum Pomocy Rodzinie**
- **986, 32 42 27 254 – Straż Miejska**
- **32 43 93 141 – Sąd Rejonowy w Rybniku, Wydział IV Rodzinny i Nieletnich**